

Znamení, která ukazují cestu

Texty na tento týden

J 2,1-11; J 4,46-54; J 5,1-16; Mk 3,22.23; Mt 12,9-14; J 5,16-47

Základní verš

„Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize. Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.“ (J 20,30.31)

Proč Jan napsal své evangelium? Chtěl poukázat na Ježíšovy zázraky? Snažil se zdůraznit nějaké konkrétní Ježíšovo učení? Co ho vedlo k napsání právě takového textu?

Pod vlivem Ducha svatého a v jeho moci vysvětluje Jan svůj záměr. Svým čtenářům říká, že ačkoli by se toho o Kristově životě dalo napsat mnohem více (J 21,25), cílem příběhů, které zakomponoval do svého díla, je „abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu“ (J 20,31).

Tento týden se podíváme na to, jak Jan popisoval některé Ježíšovy rané zázraky – od proměny vody ve víno na svatbě přes uzdravení něčího velmi nemocného syna až po uzdravení muže u rybníka Bethesda.

Jan nazývá tyto zázraky „znameními“. Nemyslí tím znamení ve smyslu nějakých pokynů či upozornění (výstražné znamení). Jde mu spíše o připomenutí zázračných událostí, které nás vedou k hlubšímu poznání Ježíše jako Mesiáše. Ve všech Janových zprávách vidíme příklady lidí, kteří reagovali vírou. A jejich příklady nás vyzývají, abychom udělali to samé.

Osnova lekce

V této lekci se zaměříme na první tři velké Ježíšovy mocné činy, které Jan ve svém evangeliu označuje jako „znamení“, a na to, jak jimi chtěl Ježíš lidem ukázat, kým je a co pro ně chce udělat.

- ▶ J 2,1-11: Znamení na svatbě v Káně (neděle)
- ▶ J 4,46-54: Uzdravení syna královského služebníka (pondělí)
- ▶ J 5,1-9: Uzdravení chromého u rybníka Bethesda (úterý)
 - J 5,10-16: Reakce „zbožných“ na toto znamení (středa)
 - J 5,17-47: Ježíšovo vysvětlení (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SVATBA V KÁNĚ

⁷Ježíš řekl služebníkům: „Naplníte ty nádoby vodou!“ I naplnili je až po okraj. ⁸Pak jim přikázal: „Teď z nich naberte a doneste správci hostiny!“ Učinili tak. ⁹Jakmile správce hostiny ochutnal vodu proměněnou ve víno – nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří vodu nabírali, to věděli – zavolal si ženicha ¹⁰a řekl mu: „Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.“ ¹¹Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. (J 2,7-11)

Osobní studium

Přečti si text J 2,1-11. Jaké znamení učinil Ježíš v Káně? Jak to pomohlo jeho učedníkům, aby v něj uvěřili?

To, že učedníci viděli Ježíše zázračně proměnit vodu ve víno, pro ně bylo důkazem, že jejich rozhodnutí následovat Ježíše bylo správné. Toto mocné znamení jednoznačně ukazovalo, že je poslán Bohem. (Učedníci pravděpodobně ještě nebyli připraveni pochopit, že *Ježíš je Bůh.*)

Mojžíš byl vůdcem Izraelitů a vyvedl národ z Egypta, přičemž všichni mohli vidět „znamení a zázraky veliké a zlé“ (Dt 6,22; Dt 26,8). Byl to on, koho Bůh použil k osvobození Izraele z egyptského zajetí. (Mojžíš byl v jistém smyslu „zachránce“ svého národa.)

Bůh prostřednictvím Mojžíše předpověděl, že přijde prorok, který bude jako Mojžíš. Bůh vyzval Izraelce, aby tohoto proroka poslouchali (Dt 18,15; Mt 17,5; Sk 7,36.37). Tím „prorokem“ byl Ježíš a v Janovi 2. kapitole čteme o jeho prvním znamení, které přihlížejícím připomnělo vysvobození dětí Izraele z Egypta.

Řeka Nil byla pro Egyptany klíčovým zdrojem a božstvem. Jedna z ran byla nasměrována právě na řeku – proměnila její vodu v krev. V Káně Ježíš udělal podobný zázrak, ale místo toho, aby proměnil vodu v krev, ji proměnil ve víno.

Voda byla v šesti nádobách používaných k očišťování při židovských rituálech, a proto se zázrak ještě více propojil s biblickým tématem spasení. Tím, že Jan popsal událost proměnění vody ve víno a odkazoval tak zpět na Exodus, ukázal na Ježíše jako na našeho Vysvoboditele.

Jaký byl názor správce hostiny na nekvašené víno, které mu poslal Ježíš? Správce byl mimořádně překvapen kvalitou nápoje a jelikož nevěděl o zázraku, který Ježíš vykonal, domníval se, že organizátoři hostiny ponechali to nejlepší víno na konec.

Řecký výraz *oinos* se používá k označení čerstvé i fermentované hroznové šťávy (viz SDA BD 1177). „Vino, které Kristus opatřil pro svatební hostinu, i to, které podával učedníkům jako symbol své krve, byla čistá hroznová šťáva.“ (DA 149; TV 91) Ti, kdo se o uvedených událostech dozvěděli, byli nepochybně udiveni Ježíšovou mocí.

Aplikace

Existuje mnoho důvodů pro následování Ježíše. Které jsou pro tebe nejdůležitější?

DRUHÉ ZNAMENÍ V GALILEJI

⁴⁶Přišel tedy opět do Kány Galilejské, kde předtím proměnil vodu ve víno. V Kafarnaum byl jeden královský služebník, jehož syn byl nemocen. ⁴⁷Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, vydal se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho syna, který byl už blízek smrti. ⁴⁸Ježíš mu odpověděl: „Neuvidíte-li znamení a zázraky, neuvěříte.“ ⁴⁹Královský služebník mu řekl: „Pane, pojď, než mé dítě umře!“ ⁵⁰Ježíš mu odpověděl: „Vrať se domů, tvůj syn je živ!“ Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel. ⁵¹Ještě když byl na cestě, šli mu naproti jeho sluhové a oznámili mu: „Tvůj syn žije.“ [...] ⁵⁴Toto druhé znamení učinil Ježíš opět v Galileji, kam přišel z Judska. (J 4,46–51.54)

Osobní studium

Během celé své pozemské služby dělal Ježíš zázraky, které pomáhaly lidem v něho věřit. Jan tyto zázraky zaznamenal, aby v Ježíše uvěřili i další.

Přečti si J 4,46–54. Proč evangelista spojuje děj se zázrakem na svatební hostině?

Když Jan podává zprávu o druhém znamení, které Ježíš učinil v Galileji, poukazuje na první znamení, na svatbu v Káně. Jakoby tím říkal: Znamení, která Ježíš udělal, vám pomohou vidět, kdo Ježíš je. Potom dodává: „Toto druhé znamení učinil Ježíš opět v Galileji, kam přišel z Judska“ (J 4,54).

Na první pohled se Ježíšova odpověď na prosbu královského služebníka může zdát nevládná. Pro tohoto muže však bylo uzdravení syna důležité natolik, že se pro něj stalo kritériem víry v Ježíše. Ježíš četl v jeho srdci a přesně označil duchovní nemoc, která byla závažnější než život ohrožující onemocnění jeho syna. Jako blesk

z modrého nebe zasáhlo muže pochopení, že jeho duchovní chudoba může stát život jeho syna.

Je důležité si uvědomit, že zázraky samy o sobě nedokazují, že Ježíš je Mesiáš. Zázraky dokázali dělat i proroci – praví i ti falešní. Zázraky sice poukazují na existenci nadpřirozena, ale jejich původcem nemusí být Bůh. (I satan může dělat „zázraky“, pokud pod „zázraky“ myslíme nadpřirozené činy.)

Muž se v úzkosti chopil Ježíšova milosrdenství a prosil ho, aby uzdravil jeho syna. Ježíšova odpověď byla uklidňující: „Vrať se domů, tvůj syn je živ!“ (J 4,50). Sloveso „žije“ je zde v řečtině ve formě přítomného času, který se označuje jako prorocký prezent, kdy se o budoucí události mluví s takovou jistotou, jako kdyby se již děla. Muž nespěchal. Když se ve víře v Ježíše druhý den vrátil domů – zjistil, že přesně ve chvíli, kdy Ježíš řekl tato slova, klesla jeho synovi horečka.

To byl mocný důvod věřit v Ježíše!

Aplikace

I kdybychom byli očitými svědky zázraku, jaká kritéria musíme vzít v úvahu, abychom mohli říci, že pochází od Boha?

ZÁZRAK U RYBNÍKA BETHESDA

²V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. ³V nich lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých. ⁴Neboť anděl Páně čas od času sestupoval do rybníka a vířil vodu; kdo první po tom zviření vstoupil do vody, býval uzdraven, ať trpěl kteroukoli nemocí. ⁵Byl tam i jeden člověk, nemocný již třicet osm let. ⁶Když Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouho nemocen, řekl mu: „Chceš být zdravý?“ ⁷Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě donesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ ⁸Ježíš mu řekl: „Vstaň, vezmi své lože a chod!“ ⁹A hned byl ten člověk uzdraven; vzal své lože a chodil. Toho dne však byla sobota. (J 5,2–9)

Osobní studium

Další znamení, které Jan zaznamenává, se odehrálo u rybníka Bethesda (J 5,1–9). Věřilo se, že anděl rozvíří vodu a že první nemocný člověk, který do vody vstoupí, bude uzdraven. Výsledkem bylo, že přístřešky kolem rybníka byly přeplněné lidmi, kteří doufali, že právě oni budou při dalším rozvíření vody uzdraveni. Když Ježíš při své cestě do Jeruzaléma procházel vedle rybníka, všiml si čekajících davů lidí.

Jaký to musel být pohled! Všichni tito lidé, někteří určitě dost nemocní, čekali na uzdravení, které téměř jistě nenastane. Jaká příležitost pro Ježíše!

Přečti si text J 5,1–9. Bylo zřejmé, že každý z lidí čekajících u rybníka se chtěl uzdravit. Proč se tedy Ježíš ptal ochrnutého, zda chce být zdravý (J 5,6)?

Když je člověk nemocný delší dobu, nemoc se stává nedílnou součástí jeho života.

Ať se to zdá jakkoli zvláštní, nemocný může mít obavy z možné změny. Muž ve své odpovědi naznačuje, že po uzdravení touží. Problém je v tom, že ho hledá na nesprávném místě. Vždyť ten, který stvořil lidské nohy, stojí přímo před ním. Muž netušil, kdo s ním mluví, ale po uzdravení mohl pochopit, že Ježíš je skutečně někdo velmi výjimečný.

„Tentokrát Ježíš od nemocného nežádal, aby v něho uvěřil. Řekl jen: Vstaň, vezmi své lože a chod!“ (J 5,8). Muž se s vírou spolehl na jeho slova. Do všech jeho nervů a svalů pronikl nový život a do nemocných končetin se vrátilo zdraví. Bez jediné námítky se rozhodl splnit Kristův příkaz a tělo se zcela podřídilo jeho vůli. Vstal a zjistil, že je zdravý. Ježíš ho nijak neujišťoval o Boží pomoci. Muž mohl pochybovat, a připravit se tím o jedinou příležitost k uzdravení. On však uvěřil Kristovu slovu, uposlechl je a Bůh mu dal sílu.“ (DA 202.203; TV 125)

Aplikace

Ježíš později vyhledal tohoto muže v chrámu a řekl mu: „Hle, jsi zdravý. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ (J 5,14). Jaký je vztah mezi nemocí a hříchem? Je každá nemoc přímým následkem konkrétních hříchů v našem životě? A pokud ne, jak by to mělo ovlivnit náš pohled na těžké situace v našem životě či v životě druhých?

TVRDÁ SRDCE

¹⁰Židé řekli tomu uzdravenému: „Je sobota, a proto nesmíš nosit lože.“ ¹¹Odpověděl jim: „Ten, který mě uzdravil, mi řekl: *Veźmi své lože a chod!*“ ¹²Zeptali se ho: „Kdo je ten člověk, který ti řekl: *Veźmi je a chod?*“ ¹³Ale uzdravený nevěděl, kdo to je, neboť Ježíš se mu ztratil v zástupu, který tam byl. ¹⁴Později vyhledal Ježíš toho člověka v chrámě a řekl mu: „Hle, jsi zdrav. Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ ¹⁵Ten člověk šel a oznámil Židům, že je to Ježíš, kdo ho uzdravil. ¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. (J 5,10–16)

Osobní studium

Znamení, zázraky a divy samy o sobě nedokazují, že pocházejí od Boha. Jsou-li však opravdu od Boha, je nebezpečné je odmítat.

Přečti si úvodní verše J 5,10–16. Jaké ponaučení si můžeme vzít z chování náboženských vůdců, kteří odmítli zázrak vykonaný Ježíšem?

Když Ježíš odhalil svou totožnost uzdravenému muži, ten okamžitě řekl Židům, o koho jde. Mohli bychom si myslet, že takové zázračné uzdravení bude dostatečným důvodem pro chválení Boha. Židé však místo toho „začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu“ (J 5,16).

Léčení bylo v sobotu povoleno jen v akutních případech. Tentomuž však byl nemocný již osmatřicet let, a proto jeho uzdravení nevnímali jako naléhavé. A konečně, copak bylo nezbytné, aby si hned nesl i své lůžko? Člověk by si myslel, že někdo, kdo má moc od Boha provést takový zázrak, bude také vědět, jestli je dovoleno v sobotu nosit lůž-

ko... Je zřejmé, že se je Ježíš snažil přivést k hlubším biblickým principům, které přesahují rámec lidských pravidel a nařízení. Tyto předpisy totiž v některých případech potlačovaly pravou víru.

Co se z následujících textů můžeme naučit o tom, jak se lidé mohou stát duchovně tvrdými a nebrat ohled ani na očividné důkazy?

J 9,1–16

Mk 3,22.23

Mt 12,9–14

Jak mohli být tito náboženští vůdci tak slepí? Pravděpodobnou odpovědí je, že to bylo kvůli jejich zkaženým srdcím, jejich falešné víře, že Mesiáš je vysvobodí z římské poroby. Kromě toho bažili po moci a chyběla jim pokora a odevzdání se Bohu. To vše je vedlo k odmítnutí pravdy, která stála přímo před nimi.

Aplikace

Přečti si text J 5,38–42. Před čím Ježíš varoval? Co se můžeme z těchto slov naučit? Co by tě mohlo zaslepit vůči pravdám, které potřebuješ znát a aplikovat do života?

JEŽÍŠOVA TVRZENÍ

¹⁶A proto Židé začali Ježíše pronásledovat, že takové věci dělal v sobotu. ¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ ¹⁸To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl naroveň. (J 5,16–18)

Osobní studium

Zázrak u rybníka Bethesda poskytl Janovi vynikající příležitost zdůraznit, kdo je Ježíš. Jan v devíti verších popisuje samotný zázrak (J 5,1–9) a téměř čtyřicet veršů (J 5,10–47) využívá k popisu toho, kdo zázrak vykonal.

Proč podle úvodních veršů (J 5,16–18) Židé Ježíše pronásledovali za to, co udělal v sobotu?

Text J 5,18 může být znepokojující. Zdá se totiž, jako by Ježíš porušoval sobotní přikázání. Bližší pohled na verše J 5,16–18 však ukazuje opak. Ježíš tvrdí, že to, jak se choval v sobotu, je v souladu s tím, jak se chová jeho nebeský Otec. Bůh v sobotu nepřestává udržovat vesmír. Proto bylo Ježíšovo jednání v sobotu potvrzením jeho božského původu. Náboženští vůdci ho pronásledovali na základě údajného po-

rušování soboty a nárokování si rovnosti s Bohem.

Přečti si text J 5,19–47. Jakými slovy se Ježíš snažil vysvětlit náboženským vůdcům svou podstatu? Jak to potvrdil svým zázrakem?

Ježíš hájí své činy ve třech krocích. Nejprve vysvětluje svůj důvěrný vztah s Otcem (J 5,19–30). Ježíš naznačuje, že on a jeho Otec jednají v souladu až do té míry, že Ježíš má moc soudit i křísit mrtvé (J 5,25–30).

Za druhé, Ježíš se na svou obranu odvolává na čtyři „svědky“: na Jana Křtitele (J 5,31–35); na zázraky, které Ježíš dělá (J 5,36); na Otce (J 5,37,38) a na Písma (J 5,39). Každý z těchto „svědků“ mluví ve prospěch Ježíše.

A konečně, v textu J 5,40–47 Ježíš odhaluje svým žalobcům kontrast mezi svou službou a jejich zaměřením na sebe. Říká, že jejich odsouzení přijde od Mojžíše (J 5,45–47), od toho, do něhož vkládají své naděje.

Aplikace

V čem spočívá nebezpečí toho, že se sice odvoláváme na víru v Boha a na správnou věrouku, ale neodevzdali jsme se úplně Kristu? Co můžeme udělat, abychom se nechtyli do takové pasti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Ježíš ho nijak neujišťoval o Boží pomoci. Muž mohl pochybovat, a připravit se tím o jedinou příležitost k uzdravení. On však uvěřil Kristovu slovu, uposlechl je a Bůh mu dal sílu.

Stejnou vírou můžeme být duchovně uzdraveni i my. Hřích nás odloučil od Boha. Jsme duchovně chromí. Sami od sebe nejsme schopni žít čistým životem, stejně jako chromý muž nebyl schopen chodit. [...] Všichni malomyslní a zápasící lidé by měli vzhlednout ke Spasiteli. On je vykoupil svou krví, s nekonečnou láskou a bezmezným soucitem se k nim sklání a říká: ‚Chceš být zdravý?‘ Každého z nás nabádá, abychom ve zdraví a pokoji vstali. Nemáme čekat, až se budeme cítit zdraví. Máme věřit jeho slovu a on je splní. Podřizujme mu svoji vůli. Když mu budeme chtít sloužit a jednat podle jeho slova, dá nám sílu. Kristus může a chce osvobodit člověka od všech zlovykú a vášní, kterým tak často a dlouho podléhá a které zotročují jeho tělo i duši. Všem, kdo jsou ‚mrtví pro své viny a hříchy‘ (Ef 2,1), dává Ježíš život. Osvobozuje otroky spoutané slabostí, neštěstím a okovy hříchu.“ (DA 203; TV 125)

„Ježíš odmítl nařčení z rouhání. ‚To, z čeho mě obviňujete,‘ řekl, ‚činím proto, že jsem Boží Syn a jsem jedno s Bohem v podstatě, vůli i úmyslech.‘“ (DA 208; TV 129)

Otázky k rozhovoru

1. *Přemýšlejte o lekci na tento týden. Víra byla klíčem, který umožnil uzdravení popsaná ve 4. a 5. kapitole Janova evangelia. Naproti tomu postoje náboženských vůdců odhalily nebezpečí pochybností a nevěry. Proč nesmíme zaměňovat otázky (které si můžeme oprávněně klást) s pochybnostmi? V čem spočívá zásadní rozdíl mezi otázkami a pochybnostmi?*
2. *Podívejte se znovu na otázky z aplikace ve čtvrtek. Jsme jako adventisté v podobném nebezpečí? Jakkoli je důležité znát a zachovávat správný den odpočinku nebo vědět pravdu o stavu mrtvých, takové poznání nás nezachrání. Proč? V čem spočívá naše záchrana?*
3. *Pozorně si prostudujte text J 5,47. V čem jsou postoje těch, kteří dnes popírají například univerzálnost potopy nebo doslovně šestidenní stvoření, stejně jako to, před čím v tomto verši varoval Ježíš?*